

Sí történelem dióhéjban

**Hátára tegezt csatola, íjat újat vállaira, Póznáját kezébe kapja,
Meglöki a lábi szánkót, sarkával veri a lábtót, Maga szóval ígyen szólal:
Merre Isten napja halad, e világnak ege alatt
Hol lehetne az: az erdön négy lábon futó teremtés,
Kit én ezzel nem előzők, gyönyörűen meg nem győzők
Kalevfia lábtójával, Lemminkajnen járójával?**

A Finnek csodás szépségű eposza számtalan sorában ír a síről. Az idézett sorok Vikár Béla fordításában 1909-ben jelentek meg. 920 körül a világhírű Edda dalok dicsérik a lappok sítudását, de a történelem sízésről szóló feljegyzései római, gót, bizánci történetírók írásaiban is szerepelnek. A legújabb kutatások bizonyítják, hogy időszámítás előtt 2000 körüli norvégiai sziklarajz síző alakot ábrázol, és szintén **Norvégiában** a Frognerseteren sí múzeumában egy mintegy 2500 éves meglepően modern vonalú sílécet őriznek.

Az északi népek tehát mintegy **4000** évvel ezelőtt már használták a síléchez hasonló eszközöket, amely vesszőből, csontból és bőrből készült, és a lábra kötve akadályozta a hóba süllyedést. Természetesen ezek az eszközök szinte kizárólag az élelem megszerzéséhez, vadászathoz nyújtottak segítséget, mert ezekkel az eszközökkel a fagyos, havas télben is gyorsan tudtak közlekedni.

A XVII. században a svédek háborúikban is sikeresen alkalmazták a sít. **1767**-ből fennmaradt írások utalnak az első „sport-eseményre,,, amikor a svéd- norvég határon pénzdíjas, lövészzel kombinált **síverseny tartottak** a határőrök.

A síugrás, a sísport leglátványosabb ága a norvég **Telemark** településen született meg, az első hivatalos síugró versenyt 1879-ben rendezték meg. A 19. század második felében a sísport nemcsak a skandináv országokban, hanem Európa más országaiban is népszerű lett. **F. J. Nansen** a híres sark kutató 1887-88-ban társaival sítalpakon járta meg a jeges Grönlandot, teljesítményéről írt könyve a sízés legnagyobb hírverője lett.

Az alpesi országokban is rohamosan terjedt a sízés, az Alpok terepviszonyai viszont a norvég technikától eltérő mozgást igényeltek. Így alakult ki az alpesi technika, melynek legnevesebb úttörői az osztrák **Mathhias Zdarsky**, aki még egy bottal sízett, a két botos stílus **Bilgeri** őrnagy nevéhez fűződik, **Hannes Sneider** az Arlberg technika „feltalálója” és a Svájcban élő angol **Lunn** nevéhez fűződik a kapuk között sízés elterjedése.

1910. február 28-án Kristiániában – a mai Oslo –10 ország 22 küldöttje létrehozta a Nemzetközi Sí Kongresszust – CIS, melynek 1914-ben hazánk is tagja lett. 1924. február 2-án a franciaországi Chamonixban megalakult a Nemzetközi Sí Szövetség - FIS - az alapító 14 ország egyike hazánk. Ugyanebben az évben itt rendezték meg az első Téli Olimpiai Játékokat, melyen magyar versenyzők is résztvettek.

A sísport ma már az egyik legnépszerűbb sportág, a különböző nemzetközi versenyek, világkupák, világbajnokságok több ezer nézőt vonzanak a versenyek helyszínére, és sok millióan nézik a TV közvetítéseket a világ minden táján. A hegyekben megépült minden kényelemmel felszerelt sípályákat több millió amatőr keresi fel. Méltán mondhatjuk, hogy egy évszázad alatt a sísport lett az egyik legnagyobb tömegeket mozgató sportág, amely megélhetést biztosít többszáz ezer embernek, akik a sportág oktatásával, szervezésével és infrastruktúrájával foglalkoznak

2011. november

Schäffer János
Magyar Sí Szövetség

